

آشنایی مقدماتی با بازی پرشین

بهناز ضعیفی

مهندس سید احسان یثربی نائینی
عضو هیأت علمی دانشگاه تربت حیدریه

انتشارات چشم انداز قطب
۱۳۹۶

سرشناسه
عنوان و نام پدیدآور
مشخصات نشر
مشخصات ظاهری
شابک
وضعیت فهرست نویسی
موضوع
موضوع
موضوع
شناسه افزوده
رده‌بندی کنگره
رده‌بندی دیویی
شماره کتاب‌شناسی ملی

: ضعیفی، بهناز، ۱۳۶۲-
: آشنایی مقدماتی با زی پرشین/ تالیف بهناز ضعیفی، سید احسان یثربی نائینی
: تربت حیدریه: چشم انداز قطب، ۱۳۹۵.
: ۲۰۰ ص: جدول، نمودار
: ۱۶۰۰۰ ریال ۴-۸۴-۹۸۵۰۹-۶۰۰-۹۷۸
: فیبا
: زی پرشین (فایل کامپیوتر)
: file xepersian (computer)
: حروف چینی کامپیوتری
: typesetting Computerized
: یثربی نائینی، سید احسان، ۱۳۵۶-
: QA ۷۶ / ۷۱۳۹۵۷۳ ض ۹ ز
: ۴۵۶۱۲۸۸

انتشارات چشم انداز قطب

عنوان کتاب: آشنایی مقدماتی با زی پرشین
تألیف: بهناز ضعیفی - سید احسان یثربی نائینی
ویراستار ادبی: جابر حجتی
طراح جلد: نسرين سلیمی
ناشر: انتشارات چشم انداز قطب
تاریخ و نوبت چاپ: چاپ اول، ۱۳۹۵
شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه
قیمت: ۱۶۰۰۰ ریال
شابک: ۹۷۸۶۰۰۸۵۰۹۸۴۴
قطع: وزیری
تعداد صفحات: ۲۰۰ صفحه

چاپخانه: تربت حیدریه، خیابان رازی، رازی ۳، تلفن: ۰۹۲۱۱۱۴۲۱۲۷ و ۰۹۱۵۳۳۲۸۵۱۶
این کتاب به کمک بسته‌ی زی پرشین صفحه‌آرایی شده است.
حق چاپ برای ناشر محفوظ است.

پیش‌گفتار

در قرن نوزدهم Donald Knuth دانشمندان معروف و معتبر علوم رایانه، شروع به ساخت یک سیستم حروف‌چینی به نام تک (TeX) کرد. گفته می‌شود که این سیستم حروف‌چینی برای کار شخصی طراحی شده بود که البته پیچیدگی زیادی نیز داشت. بعدها Leslie Lamport مجموعه‌ای از ماکروها را طراحی کرد تا از این پیچیدگی‌ها بکاهد و این سیستم جدید لاتک (LaTeX) نام گرفت. لاتک در واقع یک سیستم حروف‌چینی ایگانی و متن‌باز است که برای تولید نوشتار علمی با کیفیت عالی و به‌طور ویژه برای متون ریاضی بسیار مناسب است. شاید بتوان گفت بزرگ‌ترین مزیت لاتک نسبت به دیگر واژه‌پردازان مانند مایکروسافت ورد، تفکیک محتوا و ظاهر در متون است. به این معنا که نویسنده‌ی مطلب، تمرکز خود را به متن معطوف می‌کند و درگیر چگونگی چینش مطالب نمی‌شود و حتی با تغییر بخشی از نوشته، مطالب قبلی خود سازگار و هماهنگ باقی می‌مانند. لاتک برخلاف ورد کاربر را مجبور می‌کند که ساختار نوشته‌ی خود را در اولین قدم تعیین کند و در نهایت خروجی را بسیار زیبا و حرفه‌ای می‌سازد. لاتک برای هر منظور، فرمانی دارد که برای استفاده‌ی بهینه باید این فرمان‌ها را فرا گرفت، همین امر سبب می‌شود تا کاربر در ابتدا حروف‌چین‌های دیگر را بهتر بداند اما در نهایت خروجی عالی لاتک به احتمال زیاد این نظر را تغییر خواهد داد، البته در گذشته کار با لاتک برای درج

متون فارسی با مشکلاتی همراه بود تا اینکه برای رفع آنها یک بسته‌ی فارسی‌ساز (برای کار با لائک) تعریف شد و امکان فارسی‌نویسی را برای کاربران محقق کرد. این بسته‌ی فارسی‌ساز که در سال ۲۰۰۸ ارائه شد، زی‌پرشین (XePersian) نام دارد که به‌صورت متن باز و رایگان در اختیار کاربران می‌باشد. این بسته با اضافه کردن برخی از ویژگی‌های زبان فارسی بدون تردید برای حروف چینی اسناد علمی فارسی بسیار قدرتمند و عالی عمل می‌کند. دکتر وفا کارن‌پهلوی (وفا خلیلی) نویسنده و نگهدارنده‌ی بسته زی‌پرشین می‌باشند.

هدف از ادای این کتاب بیان مقدمه‌ای جامع از بخش‌های متداول و پرکاربرد زی‌پرشین است که بیشتر کاربران آن احتیاج دارند و در تمام گروه‌های آموزشی کاربردی می‌باشد، تا جای امکان نیز به جهت آشنایی با جزئیات بیشتر، مراجعی برای مطالعه معرفی شده است. از آنجا که زی‌پرشین دارای دستورات و بسته‌های گوناگونی است، ارائه و توضیح همه‌ی آنها منتج به نگارش کتابی حجیم خواهد شد. به همین دلیل در فصل اول کتاب به معرفی مختصر زی‌پرشین و در فصل دوم به بیان مهم‌ترین و پرکاربردترین دستورات و بسته‌ها پرداخته‌ایم. فصل سوم چگونگی درج جدول و شکل را در میان متون بیان می‌کند. حروف چینی متون ریاضی به صورت جامع در فصل چهارم بررسی شده است. در فصل پنجم دستورات پرکاربرد با تعریف مختصر، به صورت الفبایی جمع‌آوری گردیده و در پایان نیز چند فایده‌ی بیشتر زی‌پرشین به صورت پیوست بیان شده است. در این کتاب فرض بر این است که خواننده آشنایی با لائک و بسته‌ی زی‌پرشین ندارد و امیدواریم این خط مشی رضایت کاربران را به همراه داشته باشد.

در پایان از دکتر وفا کارن‌پهلوی و دکتر فرشاد ترابی که برای هر چه بهتر شدن کتاب، زحمت زیادی کشیده‌اند تشکر می‌کنیم و از همه‌ی خوانندگان تقاضا داریم، نظرات، پیشنهادها و سؤالات خود را از طریق نشانی پست الکترونیک behnazzaefi@gmail.com با ما در میان بگذارند.

بهناز ضعیفی، سید احسان یثربی نائینی

مشهد، زمستان ۹۵

فهرست مطالب

ت	پیش‌گفتار
۱	آشنایی با بسته‌ی زی پرشین
۱	۱.۱ مقدمه
۱	۱.۱.۱ لانتک چیست؟
۲	۲.۱.۱ بسته‌ی زی پرشین
۳	۳.۱.۱ چگونگی نصب
۴	۴.۱.۱ مبانی کار حروف چینی
۱۱	۲ طرح‌بندی نوشتار
۱۱	۱.۲ مقدمه
۱۱	۲.۲ دستورات حروف چینی
۱۴	۳.۲ محیط‌ها
۱۶	۴.۲ علامت‌های خاص

۵.۲	دستورات مربوط به قلم	۱۶
۶.۲	دستورات مربوط به فاصله	۱۸
۱.۶.۲	ایجاد فاصله‌ی افقی	۱۹
۲.۶.۲	ایجاد فاصله‌ی عمودی	۲۰
۷.۲	وارد کردن متن لاتین بین متن فارسی و بالعکس	۲۱
۸.۲	نقل قول	۲۱
۹.۲	نگارش شعر	۲۲
۱۰.۲	چاپ تحت اللفظی	۲۳
۱۱.۲	فرست‌نویسی برای متن	۲۴
۱۲.۲	ایجاد فواصل جدول	۲۴
۱۳.۲	آیتم گذاری	۲۵
۱.۱۳.۲	ساختن سرالار چند گزینه‌ای	۲۹
۱۴.۲	پانویس	۳۰
۱۵.۲	درج کردن کادر برای متن	۳۰
۱۶.۲	برچسب گذاری و ارجاع دهی	۳۳
۱.۱۶.۲	کتاب‌شناسی	۳۳
۲.۱۶.۲	ایجاد پس زمینه برای متن	۳۵
۱۷.۲	نوشتن الگوریتم در متن	۳۶
۱۸.۲	رنگی کردن متن	۴۴
۱۹.۲	ساخت عنوان	۴۶
۲۰.۲	خطاطی	۴۶
۳	طرح‌بندی جدول و شکل	۴۹
۱.۳	مقدمه	۴۹
۲.۳	جدول	۴۹
۳.۳	درج تصویر در سند	۶۶

۸۹	آرایش متن در کنار تصویر	۱.۳.۳
۹۷	بازتاب عکس	۲.۳.۳

۹۹	حروف چینی متون ریاضی	۴
۹۹	مقدمه	۱.۴
۹۹	محیط‌های ریاضی	۲.۴
۱۰۰	فرمول‌نویسی	۳.۴
۱۰۰	محیط‌های فرمول‌نویسی	۱.۱.۴
۱۰۷	نمایش عملیات ضرب و تقسیم	۲.۱.۴
۱۰۸	کسرها	۳.۲.۴
۱۰۸	رادیکال	۴.۳.۴
۱۰۹	توان	۵.۳.۴
۱۰۹	جداکننده‌ها	۶.۳.۴
۱۱۰	نقطه‌ها	۷.۳.۴
۱۱۰	تحدید توابع	۸.۳.۴
۱۱۱	قلم‌های خاص	۹.۳.۴
۱۱۲	چند جمله‌ای‌ها	۱۰.۳.۴
۱۱۲	نشانگرهای خاص	۱۱.۳.۴
۱۱۳	همنهشتی	۱۲.۳.۴
۱۱۳	نابرابری‌ها و روابط	۱۳.۳.۴
۱۱۴	آرایه	۱۴.۳.۴
۱۱۶	توابع پرکاربرد ریاضی	۱۵.۳.۴
۱۱۷	حروف یونانی	۱۶.۳.۴
۱۱۹	علامت‌های خاص	۱۷.۳.۴
۱۲۱	عبارات منطقی و جبر مجموعه‌ای	۱۸.۳.۴
۱۲۱	فلش‌ها	۱۹.۳.۴

۱۲۲	 نمونه‌ها ۲۰.۳.۴	
۱۲۹	دستورهای الفبایی	۵
۱۲۹	 مقدمه ۱.۵	
۱۲۹	 دستورات ۲.۵	
۱۸۱	 نمونه فایل	۶
۱۸۱	 مقدمه ۱.۶	
۱۸۱	 نگارش نامه ۲.۶	
۱۸۴	 زومه‌نویسی ۳.۶	
۱۸۹	مراجع	۷
۱۹۱	نمایه	